

Operační léčba postprostatektomické inkontinence moči pomocí adjustabilního systému

E. Burešová, M. Grepl, V. Študent jr, A. Vidlář, V. Študent sen.
Urologická klinika, LF UP a FN Olomouc

Úvod

Inkontinence moči po operacích prostaty je jednou z nejobávavějších komplikací nejen pro pacienty, ale i pro urology, kteří ji mají léčit. Autoři ve svém sdělení popisují svoje zkušenosti s adjustabilním transobturatorním systémem ATOMS® (Adjustable TransObturator Male System, AMI, Vienna Austria) v terapii postprostatektomické inkontinence.

Metodika

V našem centru byl u 35 pacientů se stresovou inkontinencí moči po operacích prostaty implantován systém ATOMS®. Všichni pacienti byli před léčbou řádně vyšetřeni (anamnéza, vyšetření moči, 1 hodinový standardizovaný pad test, UFM a sonografické vyšetření postmikčního rezidua). K vyloučení striktury anastomózy a posouzení stavu sfinkteru byla provedena cystoskopie. Kompletní urodynamické vyšetření bylo indikováno jen v případě podezření na urgentní inkontinenci či močovou dysfunkci. Podle spotřeby vložek byli pacienti rozděleni do 3 skupin dle stupně závažnosti inkontinence: lehká inkontinence spotřeba 1-2 vložek denně, středně těžká inkontinence 3-4 vložky denně a závažná inkontinence se spotřebou 5 a více vložek za 24 hodin.

Implantace systému byla provedena u všech pacientů jen jedním operátorem. Ve všech případech byla u transobturatorního přístupu použita metoda outside-in. Titanový port systému byl implantován do podkoží levého podbřišku nebo u novějšího modelu do skrota. Při hodnocení dosažených výsledků byly přesně definovány stupně úspěšnosti. Pacienti byli považováni za vyléčené, pokud byli po implantaci bez vložky nebo maximálně s jednou suchou vložkou ("pro jistotu"). Jako zlepšení byl označen stav, kdy potřebovali 1-2 vložky denně a celková spotřeba vložek klesla nejméně o 50 %. Léčba byla neúspěšná, pokud po implantaci přetrvávala inkontinence se spotřebou vložek vyšší než 2 denně.

Výsledky

Od všech 35 pacientů byly posbírány údaje o úspěšnosti, bezpečnosti a subjektivní spokojenosti s léčbou a tato data byla vyhodnocena. Doba sledování po implantaci byla průměrně (medián; rozmezí) 26.4 (21.0; 3-63) měsíců. V našem souboru byli zařazeni pacienti se všemi stupni inkontinence: 2 (5.7 %) s lehkou, 20 (57.2 %) se středně těžkou a 13 (37.1 %) se závažnou inkontinencí. V souboru bylo 9 (25.7 %) pacientů po radioterapii. Celkem 32 z 35 (91.4 %) pacientů bylo úspěšně léčeno, z toho 22 (62.9 %) pacientů bylo vyléčených a u 10 (28.6 %) pacientů bylo dosaženo zlepšení. Kontinence byla dosažena ihned po operaci u 7 (20.0 %) pacientů, u ostatních bylo potřeba provést doplnění systému. Průměrný počet doplnění k docílení požadovaných výsledků (kontinence, zlepšení a/nebo spokojenost pacienta) bylo 4.3 (1-16). U žádného pacienta nedošlo k významnému zvýšení postmikčního rezidua a další adjustace byla kontraindikovaná při obstrukční křivce při uroflowmetrickém vyšetření.

Nejčastější komplikací po implantaci byly bolesti na perineu či skrota, které popisovalo 14 (40.0 %) pacientů, a spontánně vymizely do 2-3 týdnů od operace. Pouze u 1 pacienta, který byl po radioterapii, přetrvávaly po dobu 6-ti měsíců a vyžadovaly používání analgetik. V 1 případě (2.9 %) se po vytažení katetru po operaci vyskytla přechodná retencemoči. U 3 pacientů (8.6 %) se v místě portu objevila infekce, která si ve 2 případech (5.7 %) vyžádala vyňetí portu a u jednoho pacienta (2.9 %) explantaci celého systému. Větší výskyt lokálních komplikací u pacientů po předchozí radioterapii nebyl statisticky významný a nebyla nutná žádná explantace části či celého systému.

Závěr

Miniinvasivní terapie postprostatektomické inkontinence pomocí systému ATOMS® je účinná a bezpečná metoda. I u pacientů po radioterapii je možné dosáhnout dobrých výsledků, bez většího rizika komplikací.

Graf. č.1: Stupně inkontinence před implantací ATOMS (PPD počet vložek denně)

Graf. č. 2: úspěšnost terapie: Vyléčeno 0-1 PPD pro jistotu, zlepšeno 1-2 PPD a redukce o 50 %, selhání použití více než 2 PPD

Komplikace	Počet pacientů
Bolesti perinea (max 2-3 týdny po operaci)	14 (40.0 %)
Retence moči	1 (2.9 %)
Infekce portu	3 (8.6 %)
Explantace portu	2 (5.8 %)
Explantace systému	1 (2.9 %)

Tabulka č.1: Přehled komplikací implantace systému ATOMS